

Kainuulaisia sotamiehiä Ruotsin vallan ajoilta

eli täydennystä kirjaan

Kuninkaallinen Kajaanin pataljoona - Ruodut, päällystö ja sotamiehet rajaseudun turvana päivitys 28.8.2011

Voitte ilmoittaa tälle sivustolle mahdollisia täydennyksiä. Tarkistan esitetyt väitteet annettujen lähteiden perusteella.

KAJAANIN KOMPPANIAN SOTILAITA

VUONNA 1774

Vuonna 1774 Kajaanin komppanian ruodun no.145 sotamies
Jöran Rödbeck oli todennäköisesti **Göran Ahtonen**, koska

Vuoden 1774 Kajaanin komppanian katselmuksen mukaan Jöran Rödbeck oli

- syntynyt Sotkamon pitäjässä (Kuhmo kuului Sotkamon pitäjään)
- 24-vuotias eli syntymävuosi oli noin 1750 (muissa tiedoissa 1749)
- ruotutaloina olivat Lentua no.13, no.14, no.16 ja no.27 ja uudistalo Jordan vuonna 1769 (Göran Ahtonen asui Lentualla)
- aloitti palveluksensa komppaniassa vuonna 1773
- etunimi pysyi samana sekä siviilissä että armeijassa eli Yrjö oli Göran myös armeijassa

Vuonna 1757 Kainuun ensimmäisessä ruotujaossa oli tämän ruodun sotilastorpan paikaksi määrätty *Änetinpäänautio*, jonka tarkemmasta sijainnista minulla ei ole tietoa. Lisäksi on epäselvää se, rakennettiinko ko.paikalle lopulta lainkaan sotilastorppaa, koska ensimmäisestä ruotujaosta luovuttiin jo 1766. Jöran Rödbeck ei ole enää vuosien 1796 ja 1800 Kajaanin pataljoonan katselmuksissa, joten hän on eronnut palveluksesta todennäköisesti jo ennen pataljoonan perustamista 1788. Virallisesti Ruotsin ruotujakoisen armeijan sotamiesten tuli olla Ruotsin alamaisia (piti vanhoa kuuliaisuutta hallitsijaa, upseereita ja joukko-osastoa kohtaan), mutta joitakin vienalaistaustaisia on "eksynyt" myös Kajaanin komppanian ja pataljoonaan. Loikkareitahan tunnetusti oli molemmilla puolin rajaa.

VUONNA 1781

Maakapteeni P. Planmanin 25.8.1781 allekirjoittaman käskyn mukaan seuraavat sotamiehet käskettiin tarkistuttamaan aseensa Kajaanin kaupunkiin 30.elokuuta 1781:

n:o 26 korpraali Eric Bergsten

n:o 2 Petter Unger

n:o 7 Anders Winqvist

n:o 18 Johan Rehn
n:o 19 Henric Giers
n:o 21 Anders Tolle
n:o 22 Anders Blom
n:o 23 Pål Nyström
n:o 24 Lars Sahlström
n:o 34 Olof Lund
n:o 40 Henric Räfsax
n:o 43 Henric Blomster
n:o 44 Henric Renholm
n:o 55 Johan Carp
n:o 97 Matts Engman
n:o 98 Henric From
n:o 99 Olof Jung

VUONNA 1785

Maakomppanian päällikkö kapteeni S. J. Löthmanin 19.11.1785 allekirjoittaman käskyn mukaan seuraavat sotamiehet käskettiin veronkantoon:

Joensuun (Kiehimänsuun) posteringiin:

n:o 50 Johan Wallman – Pällysmies
(lienee Juho Leinonen syntynyt 1750, ks. Paltamon rk 1781-85, s.174 Jormua)
n:o 54 Eric Tiger KARHU
(ks. Puolangan rk. 1781-1785, s.299 ja rk. 1789-1796, s.33: Erkki Karhu s.1751, k.1790)

Uuran posteringiin:

n:o 95 Johan Mört KOSKELO – Pällysmies
(s.11.2.1739, ks. Paltamon rk 1781-85, s.244 Suolijärvi)
n:o 96 Johan Ström MUSTONEN
(s.1747, ks. Paltamon rk 1781-85, s.55 Manamansalo 12 Brusila
TAI syntynyt 1750, ks. Hyrynsalmen rippikirja 1786-92, s.446 Väyrylä)

Näljängän posteringiin:

n:o 69 Matts Stålt HARTIKKA – Pällysmies
n:o 73 Salomon Pik TAURIAINEN

Katerman posteringiin:

n:o 117 Johan Lång TURUNEN
n:o 123 Henrich Åberg TERVO
n:o 148 Olof Feldt TURUNEN – Pällysmies

VUONNA 1800

Joitakin sotilasnimiä on ratkennut sitten kirjan ilmestymisen jälkeen:

PALTAMON KOMPPANIA

Ruotu n:o 9
+ Johan Qvist = Juho Mustonen s.1772

Ruotu n:o 82
Jöran Lustberg
+ Seuraaajana oli Olof Palm = Olli Mikkonen

Ruotu n:o 87
Rofs p.o. Ross
ruodun sotilaana 1788-1790 Lars Ross = Lauri Väisänen (s. 13.4.1752, k. 11.7.1790)

Ruotu n:o 88
ruodun sotilaana 1788-1792 Michel Snell = Mikko Heikkinen (s. 1763, k.1792)

HYRYNSALMEN KOMPPANIA

Ruotu n:o 103/12
Henric Eld
+ Seuraaajana Abraham Eld = Abraham Moilanen s.13.3.1774, muutti Ristijärveltä Paltamoon 9.7.1837
pso. Anna Heikkinen s.15.7.1774, k.31.12.1832
Abraham Eld oli armeijassa jo vuonna 1791, mutta ilmeisesti erosi välillä palveluksesta. Osallistui Suomen sotaan ansiokkaasti (bed beröm). Jäi Kalixissa venäläisten kasakoiden vangiksi.

Ruotu n:o 176/85
+ Petter Larm = Pekka Karhu s.21.1.1769 Törmänmäki

SOTKAMON KOMPPANIA

Ruotu n:o 212/29
Johan Huusko eller Grym s.13.1.1758, k.11.7.1815

Ruotu n:o 268/86
Lars Fyhr eli Lauri Keränen s.20.4.1776 Lentua no.21
sotilaana 27.4.1796 alkaen
+ Ruodun aiempi sotamies *Eric Fyhr oli Erkki Lesonen* s.30.5.1755 Lammasperä oli vuoden 1796 pääkatselmuksessa "sjuk i Kuopio" ja "gammal, bräcklig, får afsked, tjenst med beröm".
Erkki Lesosen tytär Greta Lesonen oli naimisissa Lauri Keräsen eli Fyhrin kanssa.

Sotkamon nostoväkikomppania

Ruotu n:o 42

Anders Blom eli Antti Keinänen s. noin 1783, k.22.10.1862 Oulun maaseurakunnassa 79 vuotiaana (Oulun Wiikko-Sanomia 25.10.1862). Liittyi Kajaanin pataljoonan nostoväkipataljoonaan 22.6.1808, karkasi 30.9.1808 kun tappio alkoi hämöttää. Osallistui Suomen sodassa Kajaanin pataljoonan taisteluihin Taipaleessa, Karjalan sotaretkellä, Kuopion Toivalassa ja Iisalmessa.

Näiden selvitysten jälkeen Kajaanin pataljoonan v.1800 pääkatselmuksen miehistön siviilitaustasta on selvinnyt:

Paltamon komppanian 64 ruotusotilasta 91:stä eli 70 % komppanian sotilaista
Hyrnsalmen komppanian 76 ruotusotilasta 87:stä eli 87 % komppanian sotilaista
Sotkamon komppanian 98 ruotusotilasta 113:sta eli 87 % komppanian sotilaista

Vuonna 1800 Kajaanin pataljoonan määrävahvuus oli 300 miestä, mutta yhdeksän ruotua oli täyttämättä.

Pataljoonan 291 ruotusotilaasta 238 miestä on saanut tämän tutkimuksen tuloksena siviilinimen, joka on 82 % pataljoonan silloisesta vahvuudesta.

SUOMEN SODASSA 1808 – 1809 KAATUNEITA TAI MUUTOIN KUOLLEITA KAJAANIN PATALJOONAN SOTILAITA:

SOTKAMON KOMPPANIA:

Olav Keinonen Rolig s.1767, k.1808
Sotkamon rk. 1807-1814, s.307

Ruotu n:o 203/21 Korhola
Johan Tervo Qvick s.21.12.1770, viimeisen kerran ripillä 27.9.1808, sen jälkeen "Död"
Sotkamon rk. 1807-1814, s.309

Ruotu n:o 218/36 Koistila
Henric Karpinen Skarp s.1759, k.1809
Sotkamon rk. 1807-1814, s.312

Ruotu n:o 239/57 Tervola
Henric Tervo Åberg s.2.7.1756, Död i senaste kriget med Sverige
Sotkamon rk. 1807-1814, s.316
Kuului Kajaanin pataljoonan nostoväkeen Suomen sodassa 1808, menehtyi kenttäsairaalassa Oulussa 8.7.1808

Sotamies Olli Kemppainen s.1773, katoaa kirkonkirjoista Suomen sodan 1808 - 1809 jälkeen.

Olli Kemppainen on Kuhmon rippikirjassa 1801 - 1808 s.58.

Kuhmon vuosien 1811 - 1818 rippikirjassa s.52 Kuhmon Vieksi no.4 on elossa enää leskivaimo Kaarina Kemppainen.

Sotamies Olli Kemppaisen kuolinaikaa ei löydy kuolleitten luettelosta. Olisiko kuollut Suomen sotaan?

Paluu: <http://www.romppainen.net/kajaaninjaakaripataljoona.htm>

www.romppainen.net